DIREKTIIVIT

KOMISSION DELEGOITU DIREKTIIVI (EU) 2022/1326,

annettu 18 päivänä maaliskuuta 2022,

neuvoston puitepäätöksen 2004/757/YOS liitteen muuttamisesta siltä osin kuin on kyse uusien psykoaktiivisten aineiden sisällyttämisestä huumausaineen määritelmään

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon laittoman huumausainekaupan rikostunnusmerkistöjä ja seuraamuksia koskevien vähimmäissääntöjen vahvistamisesta 25 päivänä lokakuuta 2004 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2004/757/YOS ([1]) ja erityisesti sen 1 a ja 8 a artiklan,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskus EMCDDA, jäljempänä 'seurantakeskus', jota laajennettiin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1920/2006 ([2]) 5 c artiklan 4 kohdassa säädettyä menettelyä noudattaen, laati 18 ja 19 päivänä marraskuuta 2021 saman asetuksen 5 c artiklan mukaisesti riskinarviointiraportit uusista psykoaktiivisista aineista 2-(metyyliamino)-1-(3-metyylifenyyli)propan-1-oni (3-metyylimetkatinoni, 3-MMC) ja 1-(3-kloorifenyyli)-2-(metyyliamino)propan-1-oni (3-kloorimetkatinoni, 3-CMC). Seurantakeskus toimitti riskinarviointiraportit komissiolle ja jäsenvaltioille 25 päivänä marraskuuta 2021.

(2) 3-MMC ja 3-CMC ovat synteettisiä katinoneja, joilla on psyykeä stimuloivia vaikutuksia. Ne ovat katinonijohdannaisia, jotka muistuttavat läheisesti, myös psyykeä stimuloivilta ominaisuuksiltaan, 3-MMC:n osalta metkatinonia (efedroni) ja mefedronia (4-metyylimetkatinoni, 4-MMC) ja 3-CMC:n osalta metkatinonia ja 4-kloorimetkatinonia (4-CMC, klefedroni). Katinonia, metkatinonia, mefedronia ja 4-CMC:tä valvotaan vuonna 1971 tehdyn psykotrooppisia aineita koskevan Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimuksen nojalla.

(3) 3-MMC:tä on ollut saatavilla Euroopan unionissa ainakin vuodesta 2012, ja sitä on havaittu 23 jäsenvaltiossa. Vaikka 3-MMC:n takavarikot Euroopassa vähenivät vuosina 2016–2018, sen määrä vaikuttaa lisääntyneen. Vuonna 2020 sitä takavarikoitiin noin 740 kilogrammaa jauheena. Vuonna 2021 sen tuonti, jakelu ja käyttö jatkuivat ja yhdessä unionin ulkorajalla tehdyssä laajamittaisessa takavarikossa sitä takavarikoitiin 120 kilogrammaa jauheena.

(4) Takavarikoista ja kerätyistä näytteistä saadut tiedot osoittavat, että huumausainemarkkinoilla 3-MMC:tä on yleisimmin saatavilla jauheena. Siitä on raportoitu myös muissa fyysisissä muodoissa, kuten tabletteina ja kapseleina, mutta huomattavasti vähemmässä määrin. Joissakin tapauksissa on raportoitu 3-MMC:tä sisältävistä nesteistä, kasvimateriaaleista tai imupaperista.

(5) Viisi jäsenvaltiota on ilmoittanut yhteensä 27 kuolemantapauksesta, joissa altistuminen 3-MMC:lle on varmistettu. Lisäksi neljä jäsenvaltiota on ilmoittanut 14 akuutista myrkytystapauksesta, joissa altistuminen 3-MMC:lle on varmistettu mutta jotka eivät johtaneet kuolemaan.

(6) 3-CMC:tä on ollut saatavilla Euroopan unionissa ainakin vuodesta 2014, ja sitä on havaittu 23 jäsenvaltiossa. Vuosina 2020 ja 2021 takavarikoitiin noin 2 500 kilogrammaa 3-CMC:tä jauheena. Tämä määrä on yli 90 prosenttia jauheena olevan 3-CMC:n kokonaismäärästä, joka on takavarikoitu sen jälkeen, kun aineen seuranta aloitettiin Euroopassa.

(7) Takavarikoista ja kerätyistä näytteistä saadut tiedot osoittavat, että huumausainemarkkinoilla 3-CMC:tä on yleisimmin saatavilla jauheena. Siitä on raportoitu myös muissa fyysisissä muodoissa, kuten tabletteina ja kapseleina, mutta huomattavasti vähemmässä määrin. Joissakin tapauksissa on raportoitu 3-CMC:tä sisältävistä nesteistä, kasvimateriaaleista tai imupaperista.

([1]) EUVL L 335, 11.11.2004, s. 8.

([2]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 1920/2006, annettu 12 päivänä joulukuuta 2006, Euroopan huumausaineiden ja niiden väärinkäytön seurantakeskuksesta (EUVL L 376, 27.12.2006, s. 1).

(8) Kaksi jäsenvaltiota on ilmoittanut yhteensä kymmenestä kuolemantapauksesta, joissa altistuminen 3-CMC:lle on varmistettu. Lisäksi yksi jäsenvaltio on ilmoittanut yhdestä akuutista myrkytystapauksesta, jossa altistuminen 3-CMC:lle on varmistettu mutta joka ei johtanut kuolemaan.

(9) Käytettävissä olevat tiedot viittaavat siihen, että vaikka 3-MMC:tä ja 3-CMC:tä itsessään myydään ja käytetään tyypillisesti stimulantteina, näitä aineita ainakin osittain valmistetaan, tuodaan, levitetään, myydään ja käytetään valvottujen stimulanttien, kuten amfetamiinin, kokaiinin ja MDMA:n, ”laillisena” korvikkeena. Lisäksi niitä saatetaan myydä muuna huumausaineena.

(10) Järjestäytyneen rikollisuuden osallistumisesta 3-MMC:n ja 3-CMC:n valmistukseen, laittomaan kauppaan ja jakeluun unionissa on saatavilla vain vähän tietoa. Olemassa olevat tiedot kuitenkin viittaavat siihen, että molempiin aineisiin liittyy rikollista toimintaa, kuten laitonta kauppaa, tuotantoa ja tarjontaa.

(11) Käytettävissä olevien tietojen mukaan kemian alan yritykset valmistavat 3-MMC:tä ja 3-CMC:tä unionin ulkopuolella, ja aineita tuodaan unioniin teollisessa mittakaavassa. Lisäksi rajalliset tiedot osoittavat, että jonkin verran tuotantoa on tapahtunut laittomissa laboratorioissa Euroopassa.

(12) 3-MMC:llä ja 3-CMC:llä ei ole tunnustettua lääketieteellistä tai eläinlääketieteellistä käyttöä unionissa eikä ilmeisesti muuallakaan. Ei ole mitään merkkejä siitä, että näitä aineita voitaisiin käyttää mihinkään muuhun tarkoitukseen kuin analyyttisena vertailustandardina ja tieteellisessä tutkimuksessa.

(13) 3-MMC:hen ja 3-CMC:hen liittyvät terveydelliset ja sosiaaliset riskit ovat todennäköisesti joiltakin osin samankaltaisia kuin muilla niiden kanssa samankaltaisilla synteettisillä katinoneilla ja psykostimulanteilla, jotka ovat kansainvälisen valvonnan alaisia. 3-MMC:n ja 3-CMC:n aiheuttamista terveydellisistä ja sosiaalisista riskeistä saatavilla oleva näyttö ja tiedot antavat riittävän perustan näiden aineiden sisällyttämiselle huumausaineen määritelmään. Riskinarviointiraporteista käy kuitenkin ilmi, että useat 3-MMC:hen ja 3-CMC:hen liittyvät kysymykset ovat seurausta aineiden terveydelle ja kansanterveydelle aiheuttamia riskejä sekä sosiaalisia riskejä koskevien tietojen puuttumisesta, ja niihin voitaisiin vastata toteuttamalla lisätutkimuksia.

(14) 3-MMC:tä ja 3-CMC:tä ei ole lueteltu valvottaviksi aineiksi Yhdistyneiden kansakuntien vuoden 1961 huumausaineyleissopimuksessa, sellaisena kuin se on muutettuna vuoden 1972 pöytäkirjalla, eikä psykotrooppisia aineita koskevassa Yhdistyneiden kansakuntien vuoden 1971 yleissopimuksessa. 3-CMC:tä ei ole vielä arvioitu Yhdistyneiden Kansakuntien järjestelmässä, mutta huumeriippuvuutta käsittelevä WHO:n asiantuntijakomitea on marraskuussa 2016 tehnyt 3-MMC:tä koskevan kriittisen arvioinnin, jonka tulokset eivät ole yksiselitteisiä. Komitea ei päässyt yksimielisyyteen vaan lykkäsi lausunnon antamista ja pyysi sihteeristöä järjestämään uuden 3-MMC:tä koskevan kriittisen arvioinnin asiantuntijakomitean myöhemmässä kokouksessa. Komitea ei ole vielä arvioinut 3-MMC:tä uudelleen. Vuonna 2016 tehdyn kriittisen arvioinnin jälkeen jäsenvaltiot ovat raportoineet merkittäviä uusia tietoja, jotka viittaavat siihen, että 3-MMC saattaa aiheuttaa terveydellisiä ja sosiaalisia uhkia unionin tasolla, minkä vuoksi se olisi lisättävä ’huumausaineen’ määritelmään unionin lainsäädännössä.

(15) Lainvalvonnan yhteydessä vuosina 2020 ja 2021 tehdyistä takavarikoista saadut tiedot osoittavat, että sekä 3-MMC:n että 3-CMC:n saatavuus ja mahdollisuudet niiden levittämiseen unionissa ovat viime aikoina lisääntyneet ja voivat olla merkittäviä. Käytettävissä olevat tiedot viittaavat siihen, että 3-MMC:n ja 3-CMC:n nauttiminen aiheuttaa terveyshaitan, joka liittyy niiden akuuttiin toksisuuteen ja 3-MMC:n tapauksessa väärinkäyttöriskiin tai riippuvuutta aiheuttaviin ominaisuuksiin. Tutkimusten puuttumisen vuoksi 3-CMC:n riippuvuutta aiheuttavista ominaisuuksista ja väärinkäyttöriskistä on epävarmuutta. Tätä terveyshaittaa pidetään hengenvaarallisena, koska se voi aiheuttaa kuoleman tai tappavan vamman, vakavan sairauden, vakavan fyysisen tai psyykkisen vamman taikka taudin leviämisen, mukaan lukien veren välityksellä leviävien virusten, kuten hepatiitti C:n ja HIV:n, leviäminen. Nämä vaikutukset ovat vastaavia kuin muilla niiden kanssa samankaltaisilla synteettisillä katinoneilla ja psykostimulanteilla, jotka ovat kansainvälisen valvonnan alaisia, mutta tämä edellyttää lisätutkimuksia.

(16) Käytettävissä olevat tiedot viittaavat myös siihen, että 3-MMC:n ja 3-CMC:n nauttiminen voi aiheuttaa sosiaalisia riskejä ja johtaa syrjäytymiseen ja haavoittuvuuden lisääntymiseen. Lisäksi se saattaa aiheuttaa laajemman riskin yleiselle turvallisuudelle, erityisesti jos henkilö kuljettaa ajoneuvoa näiden aineiden vaikutuksen alaisena.

(17) Viisitoista jäsenvaltiota valvoo 3-MMC:tä kansallisen huumausainelainsäädännön nojalla, kuusi jäsenvaltiota valvoo sitä uusia psykoaktiivisia aineita koskevan lainsäädännön nojalla ja yksi jäsenvaltio muun lainsäädännön nojalla. Kolmetoista jäsenvaltiota valvoo 3-CMC:tä kansallisen huumausainelainsäädännön nojalla, seitsemän jäsenvaltiota valvoo sitä uusia psykoaktiivisia aineita koskevan lainsäädännön nojalla ja yksi jäsenvaltio muun lainsäädännön nojalla. Koska kyseiset kansalliset valvontatoimenpiteet ovat jo käytössä, 3-MMC:n ja 3-CMC:n sisällyttäminen huumausaineen määritelmään ja siten niiden saattaminen puitepäätöksessä 2004/757/YOS määriteltyjä rikoksia ja seuraamuksia koskevien säännösten soveltamisalaan auttaisi ehkäisemään esteitä rajat ylittävässä lainvalvonnassa ja oikeudellisessa yhteistyössä ja suojautumaan riskeiltä, joita niiden saatavuus ja käyttö voivat aiheuttaa.

(18) Puitepäätöksen 2004/757/YOS 1 a artiklassa siirretään komissiolle valta antaa delegoituja säädöksiä, joilla reagoidaan unionin tasolla nopeasti ja asiantuntemuksen perusteella jäsenvaltioiden havaitsemien ja ilmoittamien uusien psykoaktiivisten aineiden ilmaantumiseen muuttamalla puitepäätöksen liitettä siten, että kyseiset aineet sisällytetään huumausaineen määritelmään.

(19) Koska delegoidun säädöksen antamista koskevat edellytykset täyttyvät ja menettelyä on noudatettu, olisi annettava delegoitu direktiivi 3-MMC:n ja 3-CMC:n sisällyttämiseksi puitepäätöksen 2004/757/YOS liitteeseen.

(20) Puitepäätös 2004/757/YOS, sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivillä (EU) 2017/2103 ([3]), sitoo Irlantia, ja sen vuoksi Irlanti osallistuu tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen.

(21) Puitepäätös 2004/757/YOS, sellaisena kuin sitä sovellettiin 21 päivään marraskuuta 2018 asti, sitoo Tanskaa, mutta direktiivi (EU) 2017/2103 ei sido Tanskaa. Tanska ei sen vuoksi osallistu tämän direktiivin hyväksymiseen ja soveltamiseen, direktiivi ei sido Tanskaa eikä sitä sovelleta Tanskaan.

(22) Jäsenvaltiot ovat selittävistä asiakirjoista 28 päivänä syyskuuta 2011 annetun jäsenvaltioiden ja komission yhteisen poliittisen lausuman ([4]) mukaisesti sitoutuneet perustelluissa tapauksissa liittämään ilmoitukseen toimenpiteistä, jotka koskevat direktiivin saattamista osaksi kansallista lainsäädäntöä, yhden tai useamman asiakirjan, joista käy ilmi direktiivin osien ja kansallisen lainsäädännön osaksi saattamiseen tarkoitettujen välineiden vastaavien osien suhde.

(23) Puitepäätöstä 2004/757/YOS olisi sen vuoksi muutettava,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN DIREKTIIVIN:

1 artikla

Puitepäätöksen 2004/757/YOS muuttaminen

Lisätään puitepäätöksen 2004/757/YOS liitteeseen 20 ja 21 kohta seuraavasti:

”20. 2-(metyyliamino)-1-(3-metyylifenyyli)propan-1-oni (3-MMC) (*).

21. 1-(3-kloorifenyyli)-2-(metyyliamino)propan-1-oni (3-CMC) (*).

(*) Komission delegoitu direktiivi (EU) 2022/1326, annettu 18 päivänä maaliskuuta 2022, neuvoston puitepäätöksen 2004/757/YOS liitteen muuttamisesta siltä osin kuin on kyse uusien psykoaktiivisten aineiden sisällyttämisestä huumausaineen määritelmään (EUVL L 200, xx.xx.2022, s. 148).”

([3]) Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2017/2103, annettu 15 päivänä marraskuuta 2017, neuvoston puitepäätöksen 2004/757/YOS muuttamisesta uusien psykoaktiivisten aineiden sisällyttämiseksi huumausaineen määritelmään ja neuvoston päätöksen 2005/387/YOS kumoamisesta (EUVL L 305, 21.11.2017, s. 12).

([4]) EUVL C 369, 17.12.2011, s. 14.

2 artikla

Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä

1. Jäsenvaltioiden on saatettava tämän direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan viimeistään 18 päivänä helmikuuta 2023. Niiden on viipymättä toimitettava nämä säännökset kirjallisina komissiolle.

Näissä jäsenvaltioiden antamissa säädöksissä on viitattava tähän direktiiviin tai niihin on liitettävä tällainen viittaus, kun ne julkaistaan virallisesti. Jäsenvaltioiden on säädettävä siitä, miten viittaukset tehdään.

2. Jäsenvaltioiden on toimitettava tässä direktiivissä säännellyistä kysymyksistä antamansa keskeiset kansalliset säännökset kirjallisina komissiolle.

3 artikla

Voimaantulo

Tämä direktiivi tulee voimaan kahdentenakymmenentenä päivänä sen jälkeen, kun se on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

4 artikla

Tämä direktiivi on osoitettu jäsenvaltioille perussopimusten mukaisesti.

Tehty Brysselissä 18 maaliskuuta 2022.

Komission puolesta
Puheenjohtaja
Ursula VON DER LEYEN